

RESUM DE DADES DEL TRAMPEIG EXTRAORDINARI CONTRA L'ERUGA PELUDA (*Lymantria dispar*), MALLORCA I MENORCA, 2023.

1.- Introducció

Dins el « Projecte d'actuacions de control integral contra els principals organismes nocius que afecten les masses forestals. Illes Balears 2023-2027», realitzat pel Servei de Sanitat Forestal, s'inclouen una sèrie de mesures de lluita integrada, entre elles, el trampeig de feromones d'atracció sexual.

Durant l'any 2018, a Mallorca, es va produir un increment important en el número de captures de papallones mascle de l'eruga peluda en les trampes instal·lades, a causa de l'explosió epidèmica de la plaga. En un principi la plaga va afectar els alzinars existents a la zona centre de l'illa de Mallorca i posteriorment als alzinars de la zona d'Esporles -Valldemossa i Comuna de Bunyola.

El Servei de Sanitat Forestal i l'empresa pública IBANAT varen reforçar el trampeig ordinari per rutes amb trampeig intensiu i extraordinari en aquestes zones . Des d'ençà fins ara, es va continuar fent aquest trampeig intensiu perquè s'ha comprovat que l'afectació de la plaga es manté en nivells superiors als existents abans del l'any 2018.

Per una altra banda, les trampes de les rutes ordinàries pel monitoratge de l'espècie s'instal·len anualment per part de l'empresa TECMENA, i es fa el seguiment de les mateixes per obtenir les corbes de vol.

A Menorca, amb data de juny de 2020 es va constatar l'existència d'un focus en la finca d'Alcotx, amb defoliacions completes d'alzines. Tenint en compte el caràcter explosiu que aquesta plaga ha mostrat al llarg dels anys a aquesta illa, es varen planificar un conjunt d'actuacions de lluita controlada per evitar l'expansió a altres parts.

Gràcies a aquestes actuacions, en 2023, el nivell de plaga en aquest indret ha minvat molt, encara que a la darrera inspecció feta, s'ha comprovat l'existència

d'una zona de prop 100 has amb afectació per l'insecte. Per això, es va fer mitjançant l'empresa TRAGSA, un trampeig extraordinari i intensiu.

A la finca d' Alcotx, es varen mantenir unes poques trames de control, i una vegada recollits les dades de captures, s'observa un increment que potser arran de les poques trames instal·lades.

2.- Resultats.

A Mallorca, el número de trames instal·lades de trampeig extraordinari o de captura massiva, han estat un total de 424. La instal·lació es va fer entre els dies 31 de maig i 26 de juny, i varen estar repartides entre els municipis de: Felanitx, Costitx, Sencelles, Bugar, Inca, Sineu, Llubí, Muro, Santa Margalida, Vilafranca, Porreres, Sant Joan, Esporles i Valldemossa. Es va trampejar també Gabellí Petit en Campanet, com està previst al Pla de Sanitat Forestal de la finca pública.

El resultat obtinguts es poden observar al quadre adjunt:

ZONA DE TRAMPEIG	ZONA DE TRAMPEIG/MUNICIPI	Nº DE TRAMPES	CAPTURES	CAPTURES/ TRAMPA
ZONA CENTRE	INCA	122	104.962	1.013
	BUGER			750
	LLUBÍ			2.600
	SENCELLES			421
	COSTITX			693
	SINEU			1.580
ZONA MURO-SANTA MARGALIDA	SANTA MARGALIDA	48	31.415	283
	MURO			1.677
ZONA VILAFRANCA, PORRERES, FELANITX	CTRA VILAFRANCA-PORRERES	111	224.850	3.091
	CAMINS SA VALL-SON CALDERÓ			1.900
	ELS CALDERERS-SON GIL			1.797
ZONA TRAMUNTANA	VALLDEMOSSA	114	24.093	205
	ESPORLES			256
	GABELLÍ PETIT	20	14.889	744

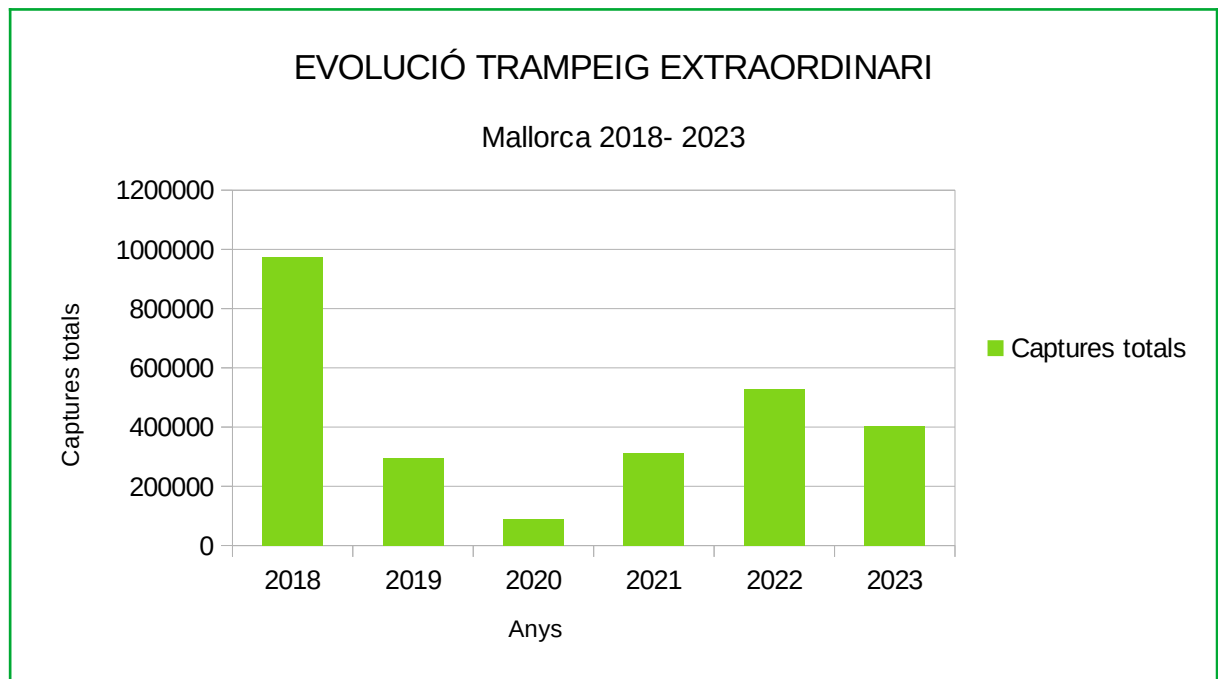
Quadre 1: Trampeig *Lymantria dispar*, Mallorca 2023; font de dades IBANAT-Mallorca.

Les captures corresponents al trampeig massiu de 2023 han estat un total de **404.939**, es a dir, **955 captures per trampa**.

TRAMPEIG EXTRAORDINARI MALLORCA			
Anys	Núm. Trampes	Captures totals	Captures/trampa
2018	497	973954	1959,66
2019	670	295044	440,36
2020	658	90869	138
2021	475	311377	671,07
2022	381	527577	1385
2023	404	404939	955

Quadre 2: Trampeig extraordinari *Lymantria dispar*, Mallorca 2018-2023; font de dades IBANAT-Mallorca.

Gràfic 1: Captures totals de les trampes extraordinàries, Mallorca 2023.

Aquesta dada suposa un decrement d'un **23%** de captures respecte a l'any 2022, encara que respecte l'any 2021 suposa un augment de 93.562 papallones capturades (30%) i un augment respecte 2020 d'aproximadament un 77% més de papallones capturades (314.070 individus), sent 2023 el tercer any de més captures entre els anys 2018-2023.

Així mateix, hi ha captures per damunt de les 1.000 papallones per trampa en molts dels municipis ja nombrats: Inca, Llubí, Sineu, Muro, Felanitx, Porreres, i Vilafranca.

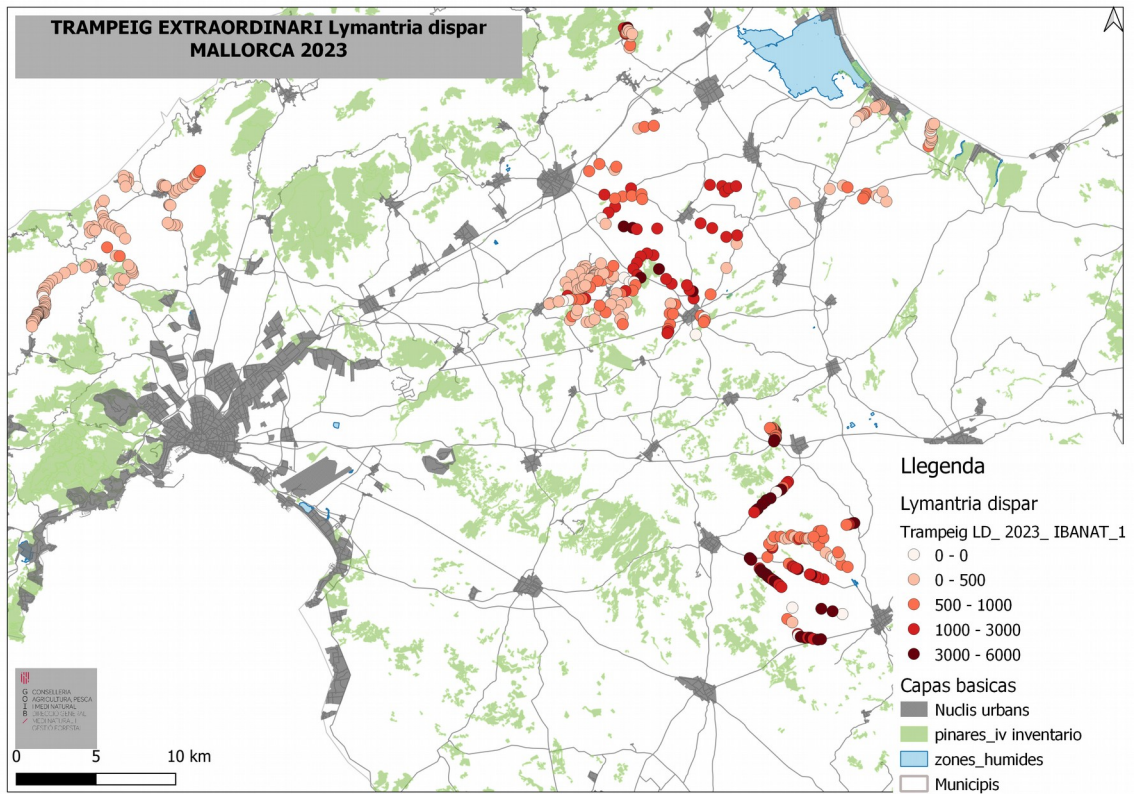
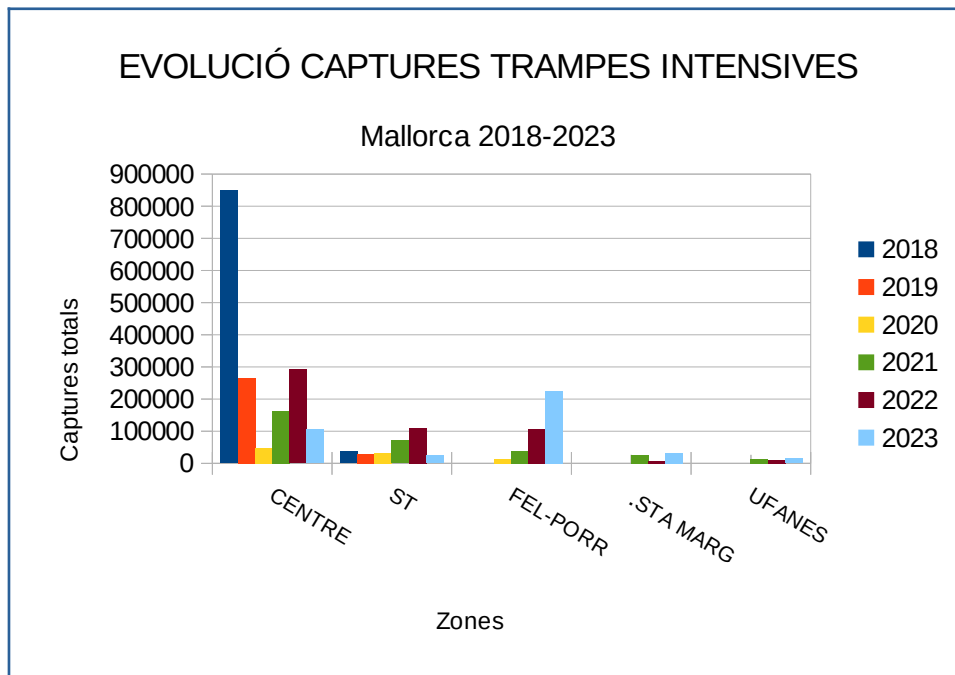

Fig 1: Trampes de tipus G, instal·lades contra *Lymantria dispar*, 2023.

Gràfic 2: Captures totals de les trampes extraordinàries per zones, Mallorca 2023.

Es pot comprovar, segons el gràfic 2, que l'any de més captures totals va ser 2018, sobretot a la zona centre de Mallorca; 2022, continua sent un any de captures altes en el centre i serra de Tramuntana, encara que, 2023 el supera en captures a

la zona de Felanitx-Porreres, concretament els camins de Son Calderó, Son Valls i Sa Tortuga.

Altra actuació que es va oferir als ajuntaments material de trampeig; finalment es va donar a l'ajuntament de Costitx 50 trampes i 100 feromones, per repartir entre els particulars afectats.

Pel que fa a Menorca, enguany s'han instal·lat en total **172** trampes de captura massiva, 160 trampes per part de TRAGSA, devora el focus detectat en juny de 2023, zona de Santa Barbara i 12 trampes per part d'IBANAT, a la finca Alcotx.

Es van fer una i set revisions respectivament amb els següents resultats:

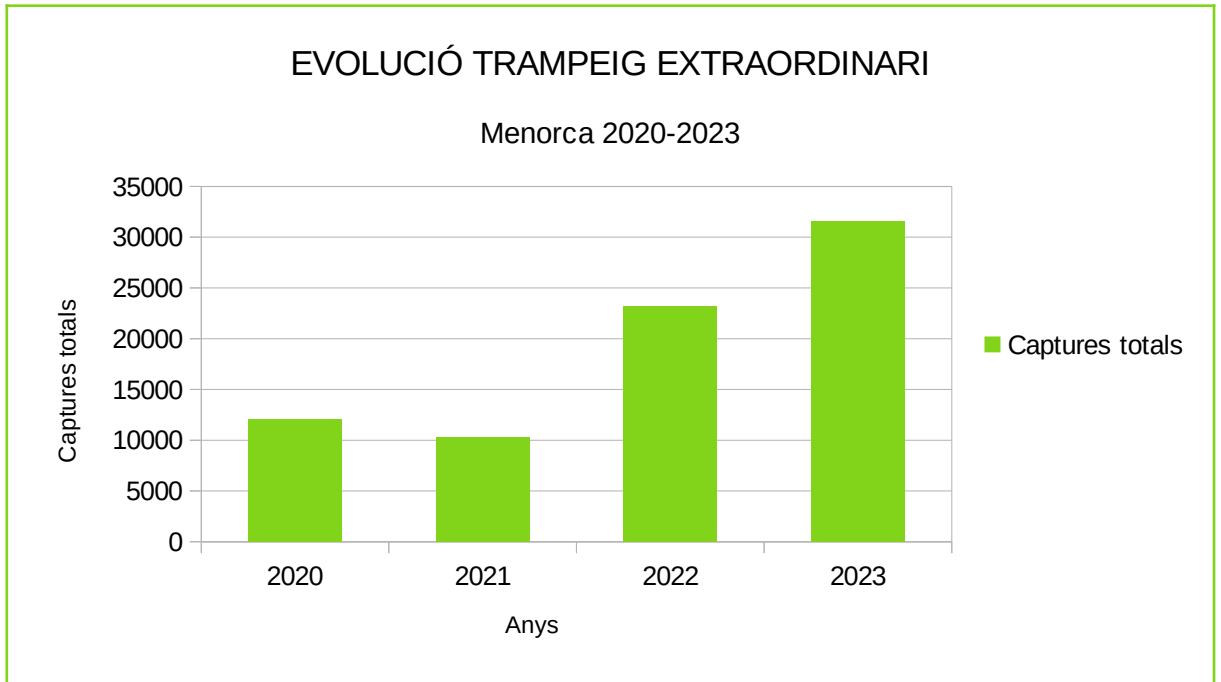
ZONA DE TRAMPEIG/MUNICIPI	Nº DE TRAMPES	CAPTURES	CAPTURES/TRAMPA
ES MERCADAL: Zona centre: Alcotx, ctra S'Albaida, ctra. Maó-Fornells.	160	13.230	82,68
CIUTADELLA: marina de Santa Barbara.	12	18.333	1.527,75
TOTAL TRAMPEIG	172	31.563	

Quadre 3: Trampeig *Lymantria dispar*, Menorca 2023; font de dades IBANAT-Menorca i TRAGSA.

En quant a la comparativa de dades de trampeig intensiu registrats al llarg de diferents anys, es reflexa al quadre següent:

TRAMPEIG EXTRAORDINARI MENORCA			
Anys	Núm. Trampes	Captures totals	Captures/trampa
2020	300	12036	75
2021	276	10307	37
2022	277	23202	84
2023	172	31563	183,5

Quadre 4: Trampeig extraordinari *Lymantria dispar*, Menorca 2020-2023; font de dades IBANAT-Menorca.

Gràfic 3: Captures totals de les trampes extraordinàries, Menorca 2023.

2023, és el any de més captures per trampa i captures totals en el interval des de 2020-2023; es tracta de 31.563 captures registrades en 172 trampes, es a dir, 183,5 captures per trampa. Aquest valor, es troba molt lluny dels que es registren a les trampes de Mallorca, que moltes d'elles superen les 1000 captures per trampa, no obstant, mostra un augment respecte a anys passats que convé vigilar. Aquesta dada suposa un augment d'un **26,5%** respecte als valors registrats en 2022.

A continuació es veu a les figures 2 i 3, el trampeig intensiu o extraordinari fet en Menorca, durant 2023.

Fig 2: Trampes de tipus G, instal·lades contra *Lymantria dispar*. Santa Barbara, Menorca 2023.

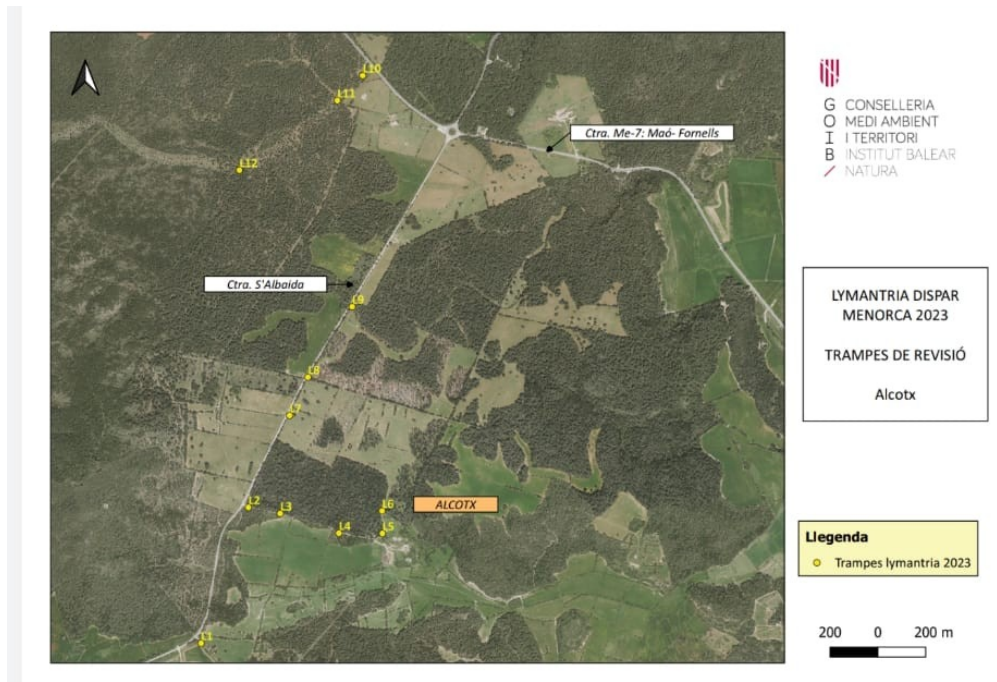

Fig 3 Trampes de tipus G, instal·lades contra *Lymantria dispar*. Alcotx, Menorca 2023. Font de dades IBANAT-Menorca.

4.- Conclusions

Cal destacar a Menorca, l'increment respecte a 2022 en el número de captures, així com la detecció d'un nou focus de plaga, per això, és convenient continuar amb les mesures de control i seguiment de la plaga, per evitar la propagació a altres indrets.

A l'illa de Mallorca, els màxims de captures decreixen respecte a l'any 2022, encara que la presència de l'insecte ha estat molt patent en pobles com Costitx, Sant Joan, Sineu, etc., inclús, ha hagut zones de nova detecció. Els valors totals, ocupen el tercer lloc en la serie d'anys de seguiment i trampeig de la plaga, la qual cosa indica, que s'han de continuar fent actuacions de control integral per aconseguir baixar els nivells i conservar d'aquesta manera, les masses contínues d'alzinar existents d'alt valor ambiental i ecològic.

Servei de Sanitat Forestal, novembre de 2023